

Nr 200.

Ankom till riksdagens kansli den 19 maj 1939 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till allmän beredskapsstat för budgetåret 1939/40, i vad propositionen avser anslag under ecklesiastikdepartementets verksamhetsområde.

(2:a avd.)

Under här nedan angivna rubriker behandlar utskottet framlagda förslag rörande förskottsanslag å allmän beredskapsstat för budgetåret 1939/40, i vad avser ecklesiastikdepartementets verksamhetsområde.

Driftbudgeten.**Universiteten, den medicinska undervisningen m. m.**

1:o) **Universitetssjukhus: Serafimerlasarettet: Byggnadsarbeten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag uti propositionen (nr 242) med förslag till allmän beredskapsstat för budgetåret 1939/40 (bilaga 7, punkt 1, sid. 71 och 72), vilket innebär upptagande såsom förskottsanslag av samma belopp som för innevarande budgetår eller 46,000 kronor till ersättningsbyggnad för djurstall m. m. vid serafimerlasarettet, får utskottet — under erinran, att föredragande departementschefen förutsatt, att ifrågavarande byggnadsarbeten icke igångsättas, innan uppgörelse träffats med Stockholms stad och Stockholms läns landsting om bidrag till kostnaderna för desamma — hemställa,

att riksdagen må till *Universitetssjukhus: Serafimerlasarettet: Byggnadsarbeten* å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett *förskottsanslag* av 46,000 kronor.

Kapitalbudgeten.**Statens allmänna fastighetsfond.**

2:o) **Till- och ombyggnad av landsarkivet i Göteborg.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (bilaga 13, punkt 1, sid. 185 och 186), vilket innebär upptagande såsom förskottsanslag av samma belopp som för innevarande budgetår för ifrågavarande ändamål, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Till- och ombyggnad av landsarkivet i Göteborg* å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett *förskottsanslag* av 63,000 kronor.

3:o) **Nybyggnad för landsarkiv i Linköping.** Kungl. Maj:t har (punkt 2, sid. 186—192) föreslagit riksdagen att *dels* besluta, att nybyggnad för landsarkiv må i huvudsaklig överensstämmelse med av föredragande departementschefen förordat förslag uppföras i Linköping, dock allenast under de för beredskapsstaten gällande förutsättningarna samt under villkor tillika, att för ändamålet lämplig tomt av staden utan förbehåll och utan kostnad för statsverket överlåtes till kronan ävensom att staden lämnar ett bidrag av 75,000 kronor till byggnadens uppförande; *dels ock* till Nybyggnad för landsarkiv i Linköping å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett *förskottsanslag* av 330,000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär anvisande av medel till nybyggnad för det för närvarande till Vadstena slott förlagda landsarkivet inom Vadstena landsarkivområde, vilket omfattar Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs och Kalmar län.

De sammanlagda kostnaderna för uppförande av ifrågavarande nybyggnad hava av byggnadsstyrelsen beräknats till 695,000 kronor, inklusive 5,000 kronor till konstnärlig utsmyckning. Då stadsfullmäktige i Linköping förklarar sig villiga att till staten såsom bidrag till kostnaderna för byggnadens uppförande överlämna ett konstant belopp av 75,000 kronor, skulle således av statsmedel erfordras (695,000 — 75,000 =) 620,000 kronor. I samband med detta beslut hava stadsfullmäktige uttalat såsom ett önskemål, att inom landsarkivet måtte utan kostnad för staden för all framtid upplåtas lokaler för stadens egna arkivalier. Nybyggnaden är avsedd att förläggas till ett tomtområde, vilket stadsfullmäktige förklarar sig villiga att kostnadsfritt upplåta till staten för ifrågavarande ändamål.

Departementschefen har framhållit, bland annat, att landsarkivets i Vadstena lokaler vore otidsenliga och otillräckliga. Enligt departementschefens mening vore det så gott som uteslutet att bereda landsarkivet utvidgade och förbättrade lokaler inom Vadstena slott. En ombyggnad av slottet för att göra detsamma fullt användbart såsom arkivlokal skulle kunna förvanska slottets ursprungliga stil och inredning, vilket ur kultursynpunkt vore beklagligt. En dylik omändring och modernisering av byggnaden skulle dessutom draga mycket stora kostnader. En förflyttning av lokalerna till annan ort syntes departementschefen därför utgöra den bästa lösningen av lokalfrågan, och i sådant avseende vore Linköping lämpligast. Departementschefen har vidare framhållit, att tidigare framkomna planer på en gemensam byggnad för landsarkivet och lantmäterikontoret i Östergötlands län numera övergivits, enär en dylik lösning under utredningens gång visat sig mindre lämplig. Departementschefen förordade förty, att nybyggnad för enbart

landsarkivets behov uppfördes i Linköping, och förklarade sig intet hava att erinra emot att i enlighet med det av Linköpings stad uttalade önskemålet lokaler för stadens egna arkivalier bleve upplåtna inom nybyggnaden utan kostnad för staden. Dock förutsatte departementschefen härvid, att så skulle ske endast i den mån landsarkivet härigenom ej åsamkades utrymmes-svårigheter.

Utskottet.

De av departementschefen anförda skälen för landsarkivets förflyttning till Linköping synas utskottet bärande. Utskottet har icke funnit något att erinra mot de verkställda kostnadsberäkningarna för uppförande av en nybyggnad i Linköping för landsarkivet, innebärande ett anslag av statsmedel å 620,000 kronor, varav å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 skulle uppföras ett belopp av 330,000 kronor. Emot tillgodoseende av det av Linköpings stad uttalade önskemålet på sätt departementschefen förordat har utskottet ej heller något att invända. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) besluta, att nybyggnad för landsarkiv må i huvudsaklig överensstämmelse med det av departementschefen i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 10 mars 1939 förordade förslaget uppföras i Linköping, dock allenast under de för beredskapsstaten gällande förutsättningarna samt under villkor tillika, att för ändamålet lämplig tomt av staden utan förbehåll och utan kostnad för statsverket överlåtes till kronan ävensom att staden lämnar ett bidrag av 75,000 kronor till byggnadens uppförande;

b) till *Nybyggnad för landsarkiv i Linköping* å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett *förskottsanslag* av 330,000 kronor.

4:o) **Om- och nybyggnadsarbeten för nationalmuseum.** Kungl. Maj:t har (punkt 3, sid. 192—195) föreslagit riksdagen att till om- och nybyggnadsarbeten för nationalmuseum å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett förskottsanslag av 260,000 kronor.

Statens historiska museum, som för närvarande är inrymt i nationalmusei-byggnaden, beräknas komma att med början den 1 juli 1939 inflytta i de nya lokalerna vid Storgatan i Stockholm. På uppdrag av Kungl. Maj:t har nu byggnadsstyrelsen framlagt förslag rörande de spörsmål, som uppkomme i samband med att genom nämnda flyttning vissa lokaler i nationalmusei-byggnaden bleve disponibla för annat ändamål. Byggnadsstyrelsen har därvid hemställt om anvisande av medel till byggnads- och ändringsarbeten, avsedda att i görligaste mån bereda nationalmuseet utvidgade och förbättrade lokaler inom museibyggnaden.

Förslaget, vilket slutar å en kostnadssumma av 700,000 kronor, avser ett tillgodoseende av följande för museet särskilt trängande lokalbehov, nämligen utvidgade lokaler för avdelningen för konsthantverk och avdelningen för östasiatisk konst, utvidgade lokaler för studiesamlingar, bibliotek och bildarkiv, lokal för den ryska ikonsamlingen samt ytterligare tjänsterum. Härjämte skulle enligt förslaget genom överbyggnad av byggnadens båda gårdar erhållas en föreläsningssal, en sal för tillfälliga utställningar samt erforderliga förråds- och upppackningslokaler.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, att till nämnda om- och nybyggnadsföretag skulle å beredskapsstat för nästa budgetår anvisas 200,000 kronor. Därjämte äskas ett belopp av 60,000 kronor till anordnande inom museibygggnaden av luftskyddsrum för vid museet anställd personal samt för särskilt värdefulla konstverk.

Utskottet, som icke funnit något att erinra mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får hemställa, *Utskottet.*

att riksdagen må till *Om- och nybyggnadsarbeten för nationalmuseum* å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett *förskottsanslag* av 260,000 kronor.

5:o) **Uppförande av en magasinsbyggnad för statens etnografiska museum.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, sid. 195 och 196), vilket innebär upptagande såsom förskottsanslag av samma belopp som för innevarande budgetår för ifrågavarande ändamål, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Uppförande av en magasinsbyggnad för statens etnografiska museum* å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett *förskottsanslag* av 32,000 kronor.

6:o) **Uppförande av byggnad för medicinsk-kemiska och farmakologiska institutionerna vid universitetet i Uppsala.** Kungl. Maj:t har (punkt 5, sid. 196 och 197) föreslagit riksdagen att till uppförande av byggnad för medicinsk-kemiska och farmakologiska institutionerna vid universitetet i Uppsala å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett förskottsanslag av 400,000 kronor.

1938 års riksdag upptog å beredskapsstat för innevarande budgetår till förevarande ändamål ett förskottsanslag av 125,000 kronor. Härförutom uppfördes å riksstaten under kapitalbudgeten ett reservationsanslag å 75,000 kronor för uppgörande av byggnadsplaner och entreprenadhandlingar m. m. beträffande ifrågavarande å beredskapsstat uppförda byggnadsföretag. De

sammanlagda kostnaderna för nybyggnaden hava beräknats till 1,975,000 kronor, inklusive 25,000 kronor till konstnärlig utsmyckning.

Byggnadsstyrelsen har hemställt om anvisande för ändamålet å beredskapsstat för nästa budgetår av 1,000,000 kronor, men *departementschefen* har icke funnit erforderligt att uppföra större belopp än 400,000 kronor å beredskapsstat för budgetåret 1939/40.

Utskottet. Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och får alltså hemställa,

att riksdagen må till *Uppförande av byggnad för medicinsk-kemiska och farmakologiska institutionerna vid universitetet i Uppsala* å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett *förskottsanslag* av 400,000 kronor.

7:o) **Fullföljande av universitetsbibliotekets i Uppsala om- och tillbyggnad m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 6, sid. 197 och 198) föreslagit riksdagen att till fullföljande av universitetsbibliotekets om- och tillbyggnad m. m. å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett förskottsanslag av 185,000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag avser påbörjande av den tredje och sista etappen av de sedan år 1933 pågående om- och tillbyggnadsarbetena å universitetsbiblioteket i Uppsala. Denna etapp har till syfte att bereda bättre lokaler för låneexpeditionen och det inre tjänstarbetet. Kostnaderna hava av byggnadsstyrelsen beräknats till sammanlagt 410,000 kronor, varav 20,000 kronor av 1938 års riksdag anvisades å riksstaten för uppgörande av byggnadsplaner, entreprenadhandlingar och dylikt för byggnadsföretaget. Därjämte upptog 1938 års riksdag för byggnadsföretaget ett förskottsanslag av 185,000 kronor å beredskapsstat för innevarande budgetår.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, att samma belopp som för innevarande budgetår skulle anvisas å beredskapsstaten. Skulle situationen bliva sådan, att byggnadsarbetena böra påbörjas under nästa budgetår, har departementschefen förutsatt, att, därest riksdagen icke framställde någon erinran däremot, Kungl. Maj:t skulle taga förslagsanslaget till oförutsedda utgifter i anspråk för bestridande av vissa kostnader för provisoriska anordningar m. m.

Utskottet. Då utskottet icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag om anvisande av anslag till ifrågasvarande byggnadsföretag eller mot att anslaget till oförutsedda utgifter under av departementschefen angiven förutsättning tages i anspråk för bestridande av kostnaderna för de av departementschefen omförmälda provisoriska anordningarna under byggnadstiden, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Fullföljande av universitetsbibliotekets i Uppsala om- och tillbyggnad m. m.* å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett förskottsanslag av 185,000 kronor.

8:o) **Ändrings- och moderniseringsarbeten i universitetshuset i Uppsala.** Kungl. Maj:t har (punkt 7) föreslagit riksdagen att till förevarande ändamål å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett förskottsanslag av 540,000 kronor.

I samband med avgivande av utlåtande i anledning av vissa av Kungl. Maj:t gjorda framställningar om kapitalinvesteringsanslag å riksstaten för budgetåret 1939/40 till byggnadsarbeten, avseende ecklesiastikdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner, har utskottet föreslagit riksdagen att uppföra det av Kungl. Maj:t såsom förskottsanslag äskade beloppet å riksstatens kapitalbudget. Riksdagen har numera bifallit utskottets berörda förslag. Vid sådant förhållande erfordras icke upptagande å beredskapsstaten av nämnda förskottsanslag, varom härmed

Utskottet.

erinras.

9:o) **Uppförande av byggnad för meteorologiska institutionen vid universitetet i Uppsala.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, sid. 200 och 201), vilket innebär upptagande för ifrågavarande ändamål såsom förskottsanslag av samma belopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Uppförande av byggnad för meteorologiska institutionen vid universitetet i Uppsala* å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett förskottsanslag av 74,000 kronor.

10:o) **Ombyggnads- och installationsarbeten i byggnaden för kemiska institutionen vid universitetet i Uppsala.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9, sid. 201 och 202), vilket innebär upptagande såsom förskottsanslag av samma belopp som för innevarande budgetår till ifrågavarande ändamål, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ombyggnads- och installationsarbeten i byggnaden för kemiska institutionen vid universitetet i Uppsala* å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett förskottsanslag av 91,000 kronor.

11:o) **Nybyggnad för de teoretiska institutionerna m. m. vid karolinska mediko-kirurgiska institutet.** Kungl. Maj:t har (punkt 10, sid. 202 och 203) föreslagit riksdagen att till nybyggnad för de teoretiska institutionerna m. m. vid karolinska mediko-kirurgiska institutet å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett förskottsanslag av 900,000 kronor.

Till ifrågavarande nybyggnadsföretag, vilket beräknats draga en kostnad av tillhoppa 8,000,000 kronor, anvisade 1937 års riksdag 100,000 kronor, avsedda till byggnadsarbetenas påbörjande. 1938 års riksdag anvisade å riksstatsens kapitalbudget ett reservationsanslag av 140,000 kronor, avsett till uppgörande av entreprenadhandlingar m. m., samt upptog därjämte å beredskapsstaten för innevarande budgetår ett förskottsanslag av 1,360,000 kronor.

Kungl. Maj:t har nu föreslagit upptagande å beredskapsstaten för nästa budgetår av ett förskottsanslag av 900,000 kronor. I statsverkspropositionen har därjämte föreslagits anvisande under kapitalbudgeten å riksstaten för samma budgetår ett reservationsanslag av 500,000 kronor, avsett till vissa i förevarande byggnadsprogram ingående arbeten, vilka ansetts böra komma till utförande i samband med byggnadsarbetena för statens institut för folkhälsan.

Utskottet. Under erinran, att riksdagen numera å riksstaten för budgetåret 1939/40 anvisat omförmälda reservationsanslag å 500,000 kronor, får utskottet, med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förevarande förslag, hemställa,

att riksdagen må till *Nybyggnad för de teoretiska institutionerna m. m. vid karolinska mediko-kirurgiska institutet* å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett förskottsanslag av 900,000 kronor.

12:o) **Nybyggnad för laboratorier för gjuteriteknik m. m. vid tekniska högskolan i Stockholm.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 11, sid. 203 och 204), vilket innebär upptagande för ifrågavarande ändamål såsom förskottsanslag av samma belopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Nybyggnad för laboratorier för gjuteriteknik m. m. vid tekniska högskolan i Stockholm* å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett förskottsanslag av 920,000 kronor.

13:o) **Nybyggnad för laboratorium för brobyggnad och kommunikationsteknik vid tekniska högskolan i Stockholm. Nybyggnad för byggnadsakustiskt laboratorium vid tekniska högskolan i Stockholm. Om- och påbyggnad av bergsskolans lokaler vid tekniska högskolan i Stockholm. Ändringsarbeten i ugnsrummet i tekniska högskolans i Stockholm kemi-**

byggnad. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12, sid. 204 och 205), vilket innebär upptagande såsom förskottsanslag till förevarande ändamål av samma belopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga

a) till *Nybyggnad för laboratorium för brobyggnad och kommunikationsteknik vid tekniska högskolan i Stockholm* ett förskottsanslag av 166,500 kronor;

b) till *Nybyggnad för byggnadsakustiskt laboratorium vid tekniska högskolan i Stockholm* ett förskottsanslag av 94,000 kronor;

c) till *Om- och påbyggnad av bergsskolans lokaler vid tekniska högskolan i Stockholm* ett förskottsanslag av 167,000 kronor;

d) till *Ändringsarbeten i ugnsrummet i tekniska högskolans i Stockholms kembyggnad* ett förskottsanslag av 41,500 kronor.

14:o) **Uppförande av byggnad för fackavdelningen för väg- och vattenbyggnad vid Chalmers tekniska högskola m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 13, sid. 206), vilket innebär upptagande för ifrågasvarande ändamål såsom förskottsanslag av samma belopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Uppförande av byggnad för fackavdelningen för väg- och vattenbyggnad vid Chalmers tekniska högskola m. m.* å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett förskottsanslag av 500,000 kronor.

15:o) **Ny- och tillbyggnadsarbeten vid vissa folk- och småskoleseminarier. Ändringsarbeten m. m. vid vissa folk- och småskoleseminarier.** Kungl. Maj:t har (punkt 14, sid. 206—209) föreslagit riksdagen att å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga *dels* till ny- och tillbyggnadsarbeten vid vissa folk- och småskoleseminarier ett förskottsanslag av 181,000 kronor, *dels ock* till ändringsarbeten m. m. vid vissa folk- och småskoleseminarier ett förskottsanslag av 96,200 kronor.

Beträffande det förstnämnda anslaget innebär Kungl. Maj:ts förslag upptagande å beredskapsstat för nästa budgetår av ett förskottsanslag av samma belopp som för innevarande budgetår.

Vidkommande anslaget till ändringsarbeten m. m. inhämtas av förevarande proposition, att 1938 års riksdag för ändamålet å beredskapsstat upptog ett anslag av 77,700 kronor till ändringsarbeten m. m. vid vissa folk- och

småskoleseminarier, avseende bland annat vissa anordningar vid småskoleseminariet i Växjö och inredande av en vaktmästarbostad vid småskoleseminariet i Skara. För nämnda två ändamål har Kungl. Maj:t i annat sammanhang äskat anvisande av medel å riksstaten för nästa budgetår med respektive 8,000 kronor och 17,500 kronor. För återstående ändringsarbeten begäres nu upptagande av medel å beredskapsstaten med (77,700 — 8,000 — 17,500 =) 52,200 kronor. Därjämte äskas å beredskapsstaten medel till ett nytt ändamål, nämligen vissa ändringsarbeten vid folkskoleseminariet i Stockholm; kostnaderna härför hava uppskattats till 44,000 kronor. Till ändringsarbeten m. m. vid vissa folk- och småskoleseminarier beräknas alltså nu tillhoppa (52,200 + 44,000 =) 96,200 kronor.

Utskottet. Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och får alltså hemställa,

att riksdagen må å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga

- a) till *Ny- och tillbyggnadsarbeten vid vissa folk- och småskoleseminarier ett förskottsanslag av 181,000 kronor;*
- b) till *Ändringsarbeten m. m. vid vissa folk- och småskoleseminarier ett förskottsanslag av 96,200 kronor.*

Stockholm den 19 maj 1939.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Närvarande: se under utlåtandet nr 194.
